

לציון 85 שנה להכרזת הרפובליקה של טורקיה נמיק טאן, שגריר טורקיה בישראל: "היחסים בין טורקיה וישראל - שותפות אסטרטגית"

קוראי "גלובס" היקרים,

מיותר אולי לומר שקיים קשר מהותי חזק בין שלום לבין רווחה; ובהקשר הזה, פיתוח כלכלי הוא תנאי בסיסי לשלום בר-קיימא. מודרכת מרעיון זה, טורקיה אף יזמה את פורום אנקרה בשנת 2005, כמנגנון קבוע לדרו-שיחובניית אמון בין קהילות העסקים של טורקיה, ישראל והפלשתינאים. בעת המפגש השביעי של פורום אנקרה, שהיה ב 7 בנובמבר 2007 באנקרה, חתמו נשיאי טורקיה, ישראל והרשות הפלשתינאית, על הצהרת תמיכה בפעילותו של הסקטור הפרטי הטורקי בטרקומיה אשר באזור חברון. יישום מוצלח של פרויקט זה יניב מקורות תעסוקה לעשרת אלפים עובדים בגדה המערבית ויעניק תנופה לפעילות הסקטור הפרטי בגדה; ובנוסף הוא ישמש דגם ליוזמות חדשות בעתיד.

וכעת אנו אף שוקדים על פרויקט חשוב נוסף, מיסודה של קרן דוגרמצי, שמטרתו היא להקים "קמפוס של שלום". ונוסף על כך אנו מתכננים בעתיד הקרוב, בתאום עם האיחוד האירופי, לקיים באיסטנבול ועידה לקידום הפיתוח הכלכלי באזור בהשתתפות של נציגי ממשלה והסקטור העסקי.

קוראים יקרים, השנה חוגגת ישראל 60 שנים לעצמאותה. זמן קצר אחרי הכרזת העצמאות, הייתה טורקיה המדינה הראשונה עם אוכלוסייה בעלת אוריינטציה מוסלמית שהכירה במדינת ישראל, ואני מבקש לנצל את ההזדמנות הזו כדי להעביר את איחולי הכנים ביותר לעם בישראל לרגל חגיגות ה-60.

ובטרם אסיים את דברי - רוצה אני להזמין את קוראי "גלובס" לבוא ולהשתתף ב-"שבוע הקולנוע הטורקי" אשר יתקיים החל מהיום ברחבי ישראל, וכן באירועי "מי תרבות טורקית" שיערכו בחודשים הקרובים; ואתכם, נציגי המכוברים של קהילת העסקים בישראל, אבקש לעודד שתפיקו תועלת מההזדמנויות המצוינות שמציבים המשקים הדינמיים של שתי מדינותינו. אני מאחל לכם שנה טובה, שנת שגשוג, שלום ורווחה.

נמיק טאן
שגריר טורקיה בישראל

בעולם. העדיפות הראשונה שלנו היא לפיכך להיות נקודת חיבור ופרוודור של אנרגיה, ובתחום הזה, כמו גם ברבים אחרים, יש מקום לשיתוף פעולה בין מדינותינו. בהקשר הזה, הכרחי בעיניי להבליט ולציין פרויקט בעל חזון: פרוודור של תשתיות, טורקי-ישראלי, שמחבר בין שתי המדינות באמצעות קווי צינורות תת-ימיים, אשר יובילו נפט גולמי, גז טבעי, מים וחשמל מטורקיה לישראל, בעלויות ובפרקי זמן כדאיים. וכאשר יושלם הפרויקט הזה, הוא ישרת לא רק את האינטרסים ההדדיים של שתי המדינות, אלא יצור גם הזדמנויות רבות בזירה האזורית. יתר על כן, יש לזכור שעם התשתית שכבר קיימת בישראל, אפשר יהיה להוביל בעתיד את מקורות האנרגיה מנמל ג'יחאן בטורקיה, דרך אילת, עד לשווקים במזרח הרחוק. קוראים יקרים,

טורקיה וישראל חולקות ערכים בסיסיים משותפים כגון דמוקרטיה, שלטון חוק, סחר חופשי וחברה פתוחה. יותר מכך: אנו מגדירים את היחסים שלנו עם ישראל כשותפות אסטרטגית. לצערי, האזור הגיאוגרפי שלנו, בדרך כלל, מוכר יותר בהקשר של הפכפכות מאשר של יציבות; ולכן, כשני שותפים, יש לנו עניין רב לעבוד בשיתוף פעולה לעידוד השלום והשגשוג באזור.

לטורקיה אף מעמד מיוחד בקרב המדינות במזרח התיכון. טורקיה זוכה לאמון וביטחון מכל הצדדים, מצב שמצביע הזדמנות לנהל שיח פוליטי ברמה גבוהה. אנו מנסים לשמר ולקדם מעמד מיוחד זה של טורקיה לטובת כל הצדדים המעורבים, במטרה לסייע ולקדם שיתוף של שלום והבנה הדדית במזרח התיכון.

כידוע לכם, סוריה וישראל החלו בשיתוף בלתי ישירות בחסות טורקיה. שני הצדדים אף הצהירו על כוונתם להמשיך ולקיים שיתוף אלה מתוך פתיחות ורצון טוב. תקוותנו הכנה היא ששני הצדדים אכן יגיעו בסופו של דבר לשלום כולל, ואנו מצדנו נמשיך ונעמוד לרשותם לשם השגת מטרה זו.

ובאותו אופן, טורקיה הייתה תמיד תומכת פעילה ביוזמות שמטרתן למצוא פתרון צודק ובר-קיימא לסכסוך הישראלי-פלסטיני, ואנחנו מאמינים שחזון שתי המדינות הוא בר השגה.

לציון 85 שנה להכרזת הרפובליקה של טורקיה, עונג רב הוא לי לפגוש אתכם באמצעות מוסף מיוחד זה אשר יאפשר מבט מעמיק, כך אני מאמין, על הדינמיות של הכלכלה הטורקית, ועל הפוטנציאל האדיר לשיתוף פעולה בין טורקיה וישראל. מאחר שבעמודים הבאים של המוסף תהיה לכם הזדמנות לקרוא רבות על יחסים כלכליים בין שתי המדינות, ארצה לנצל את ההזדמנות הזו להצגת היבטים נוספים לשותפות בין טורקיה לישראל; שותפות אשר מתקיימת ללא רוב. טורקיה וישראל חולקות ביניהן קשרים מיוחדים. ליחסים ההדדיים, האיתנים והדינמיים שלנו עם ישראל, יש פנים רבות. יחסים אלה שואבים את עוצמתם מהידידות ההיסטורית בין העם הטורקי והעם היהודי. מהעבר הרחוק ועד היום, מילאה הקהילה היהודית בטורקיה תפקיד חיוני בחיים הפוליטיים, הכלכליים והתרבותיים של מדינתנו, וכן בתולדותיה של האומה הטורקית. יתר על כן, כמאה אלף יהודים שמוצאם בטורקיה, מתגוררים היום בישראל; רבים מהם אוזנים באזרחות כפולה, עובדה אשר מחזקת עוד את קשרי הידידות בינינו.

ביטוי נוסף ליחסים הקרובים הוא כמונח העניין הרב שמוצאים תיירים ישראלים בטורקיה. אני שמח לבשר כאן, שבשנת 2007 ביקרו בטורקיה 511,432 תיירים מישראל, ועד סוף חודש יולי 2008, מספר הישראלים שביקרו בטורקיה כבר הגיע ל 304,029; נתון אשר מהווה גידול של 14.5% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. באופן דומה מתפתחים גם יחסי המסחר והכלכלה שלנו, ואנחנו מצפים שנפח הסחר בין שתי המדינות יתקרב בסוף שנת 2008 לארבעה מיליארד דולר, וזהו, שוב, נתון שמצביע על קפיצה מרשימה לעומת שנת 2007, כאשר נפח הסחר הסתכם בה - 2.8 מיליארד דולר.

אין ספק שכיום, הצורך להבטיח את אספקת האנרגיה וגיוון של מקורות האנרגיה, הינו עמוד תווך של כל פיתוח כלכלי. מטרתה של טורקיה היא, על כן, לתרום להגברת היציבות באספקת אנרגיה